

Natalia PROCOP

Doctor în studiul artelor și culturologie, artist plastic, membru al Secției de Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a Academiei de Științe a Moldovei, cercetător științific al Institutului Patrimoniului Cultural. Domenii de preocupare: arta decorativă, pictura, design vestimentar. Cărți publicate: *Batik-ul din Moldova*, Chișinău: Balacron, 2017.

ARTA NATALIEI PROCOP: EXPLOZIE DE CULORI ȘI ENIGME

Tânărul artist plastic din Republica Moldova Natalia Procop, ale cărei lucrări se regăsesc în colecțiile particulare din Ungaria, Ucraina, Polonia, România, Franța, SUA, Regatul Belgiei, Marea Britanie, se remarcă prin revizuri continue ale registrului plastic și ale mesajului estetic. Realizarea unor serii de lucrări (*Roadă, Adiere, Strelie*) profilează un limbaj plastic personal bine definit. Membru al Uniunii Artiștilor Plasticieni din România (filiala Bacău) și Republica Moldova, artista a participat la mai multe expoziții de artă din Republica Moldova și din străinătate, dintre care Bienala Internațională de Pictură, Chișinău-Iași; Expoziția Internațională „Gold Helios”, Heviz, Ungaria; expoziția de la Art Symposium „Moldovan Art for your Heart”, Parlamentul european, Bruxelles, Regatul Belgiei sunt cele mai cunoscute.

Natalia Procop reprezintă generația tânără de artiști care practică mai multe genuri ale artelor plastice și decorative: tapiserie, batik, pictură. Activitatea sa creativă a evoluat de la tehnica colajului textil, la tapiserie și batik, acesta din urmă beneficiind de cea mai mare atenție. Artista se definește, în linii mari, prin lucrări originale cu tendințe abstracționiste. Criticul de artă Con-

stantin Spînu relevă faptul că ea „preferă în mod deosebit să practice batikul și pictura și, în ambele aceste genuri de activitate creativă, se promovează într-un fel anumit, deschizându-și spiritul și atitudinea ei față de lume, de mijloacele de expresie ale acestor ramuri ale activității umane și, totodată, expunându-și principiile proprii de reprezentare a proceselor generale ce o înconjoară.” Este un creator care se află în permanentă căutare de noi idei și forme de reprezentare, preferând a le realiza în special în tehnica batikului, mai puțin frecventată de tinerii creatori.

Absolventă a Facultății Arte Plastice și Design, specialitatea Instruire în Artele Plastice de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, își continuă studiile de masterat la aceeași instituție, la specialitatea Arte Plastice, pentru a se desăvârși, la nivel academic, prin studii de doctorat la Institutul Patrimoniului Cultural, Academia de Științe a Moldovei, unde susține o teză despre evoluția batikului în arta decorativă în Republica Moldova. Îmbinând prodigios cercetarea cu aplicarea practică, își alege domeniul artei textile și începe și să-l practice.

În anii următori, portretul plasticianului Natalia Procop este completat strălucit de activi-

tatea de cercetare, de faptul că și-a luat, în 2014, un doctorat în studiul artelor și culturologie. Rezultatul acestei activități este lucrarea *Batik-ul din Moldova*, publicată într-o carte la editura *Balacron* din Chișinău în anul 2017. Este o contribuție de valoare în domeniul artistic al batikului, cu explicații teoretice și ilustrații. În perioada sovietică, batikul a fost un domeniu practicat de mai mulți plasticieni, ale căror lucrări se păstrează astăzi în muzee și colecții private. Lucrarea conține date inedite de arhivă din colecțiile Muzeului Național de Artă al Moldovei cu referire la artiștii plastici, nume mai mult sau mai puțin cunoscute, care au practicat batikul. Un loc aparte este rezervat perioadei de după 1991, în care genul s-a dezvoltat vertiginos, grație contribuțiilor mai multor artiști ai batikului, exponenți ai diferitor școli de creație, afirmați în Republica Moldova și în afară. Autoarea a abordat și problema păstrării, conservării și promovării lucrărilor executate în batik, care este o parte componentă a patrimoniului cultural al țării. Datorită cercetărilor Nataliei Procop, batikul a devenit o specie cunoscută în Republica Moldova. Autoarea practică ea însăși genul de mai mulți ani, având mai multe lucrări realizate în această tehnică, care s-au făcut remarcate la mai multe expoziții din țară și străinătate. Printre cele mai relevante este batikul *Adiere V*. În anul 2015, un ciclu de lucrări grupate sub genericul *Adiere* a devenit cartea de vizită a plasticienei Natalia Procop.

Participarea la diverse tabere de creație din Ungaria, Polonia, Ucraina, România i-a oferit Nataliei Procop șansa comunicării cu artiști plastici notorii din lume, influențând creația ulterioară și executarea unor lucrări. Astfel ciclu de lucrări *Adiere* își are începutul în atmosfera creativă cu interferențe de culturi de la tabara de creație din Tescani, din 2008, unde, în merăria lui George Enescu, artistei i-a venit ideea transfigurării picturale a adierii de vânt. Combinarea

de culori și forme ale petelor transmit mesaje ale lumii sale intime, transfigurează stările de meditație, aspirație și viziune artistică. Inspirată de evenimentele la care a participat și de stările pe care le-a trăit la taberele internaționale de pictură și sculptură din Szydłow (Polonia), Heviz (Ungaria), Râmnicu Vâlcea, Tescani (România), unde au fost prezenți creatori de valoare din România, Elveția, SUA, Canada, Franța, India, Olanda, și-a înmulțit tehnicile de lucru. Cu toate aceste influențe, a reușit să-și găsească formula personală de creație, realizând lucrări sintetice, abstract conceptuale, în tehnica mixtă.

Tendința permanentă de a cunoaște se reflectă mai ales în diversele tehnici experimentate. Tehnica mixtă a autoarei presupune utilizarea prin colaj a batikului cu vopsele de ulei, acrilice și bitum. În seriile de lucrări *Roadă*, *Adiere*, *Streliție* se remarcă utilizarea materialelor netradiționale. Motivul Adierii este abordat cu preponderență în tehnica batikului, fie în gamă rece, cu tonalitate de albastru și verde, fie în cea caldă, cu extrageri de bej-roz. Combinând tehnica rece cu cea fierbinte, autoarea pune accentul pe principiile compoziționale, centrul de interes fiind accentuat prin diverse mijloace plastice.

Criticul de artă Constantin Spînu menționează că artista este un „creator care operează în mod interesant cu planul. Planului îi acordă cea mai mare atenție, favorizând nu atât mimesisul formelor obiectuale, cât reprezentarea unor generalizări simbolice, care, într-un fel, îi și asigură translarea unor idei, a unor înțelegeri profunde ale lumii, fenomenelor, formelor și culorilor. În mod deosebit, aș vrea să evidențiez principiile de operare cu textura și culoarea albă, care persistă în lucrări, atât în batik, cât și în pictură. Culoarea alăturată texturii într-un fel deosebit reprezintă categorii filosofice.” În batikurile și picturile ei în ulei gama cromatică este în adevăr sensibilă și nuanțată.

Fiind întrebată într-un interviu televizat, realizat de Elena Musteață în anul 2015, emisiunea *Atelier*, Moldova 1, despre motivația alegerii Strelîției ca formulă artistică dominantă, autoarea și-a mărturisit orientarea spre netraditional, spre elementul nespecific culturii naționale: tehnica batikului și a motivelor africane. Culoarea oranj predominantă este legată de faptul că preferă gama caldă.

Așadar, Strelîția a devenit un motiv artistic recurent în creația plasticienei Natalia Procop. De cele mai dese ori, tablourile semnate de Natalia Procop, cu denumiri aparent simple, reprezintă o veritabilă explozie, o răbufnire de culori și enigme încifrate. Nu întâmplător, ea a ales să se exprime printr-o floare viu colorată în nuanțe de portocaliu și albastru. Petalele Strelîțiilor ei, aidoma aripilor unor păsări exotice Colibri, ascund simboluri și mesaje misterioase. Fiecare floare pictată de artistul de la Chișinău potențează o parte a sufletului ei, a trăirilor și emoțiilor în lumini și umbre. Contemplatorul va resimți avântul emoțional sau lipsa de vlagă care a prilejuit apariția unei noi *Strelîții*. Prima lucrare din seria florilor exotice, *Strelîția I*, apare în 2010. Începutul este cu bun augur, căci motivul va genera mai multe tablouri, în 2017 ajungându-se la *Strelîția XVI*. Artista revine la *Strelîție* chiar și după anumite pauze sau cicluri de lucrări pe alte teme. Pânzele acestea exprimă exuberanța, vi-

brația și energia, dar și reveria imaginației, grația naturii și sublimul artei. Mai mult decât atât, autoarea inițiază realizarea unor diptice cu flori simbolice păstrând aceeași gamă de culori, emoții, semnificație, cum ar fi *Strelîție XVI* și *Strelîție XVII*, ambele realizate în anul 2017.

Strelîția XV (2017) este pictată în tehnică mixtă. Accentele coloristice sunt menite a inspira liniște și relaxare, atât de necesare în viața noastră galopantă. Un fel de îndemn la meditație, reverie, aspirație spre lumi. *Strelîția XI* (2017) reprezintă un amalgam de nuanțe de alb, albastru, trandafiriu, cu fine detalii în roșu. O floare exotica pe un fundal alb aidoma zăpezii, care accentuează și mai puternic delicatețea și eleganța ei.

Lucrările Nataliei Procop, apreciate cu premii naționale (2013 – Locul III la Expoziția Tineretului Creator, Alianța Franceză; 2015 – Premiul în domeniul Științelor Umaniste, Noaptea cercetătorilor europeni, AȘM, 2016 – Premiul municipal pentru tineret în domeniul artelor, Chișinău), au căpătat individualitate și au demonstrat fermitate și energie prin experimente radicale. Nu întâmplător, a manifestat interes pentru simpozioanele și conferințele internaționale, unde se puneau în discuție tendințele moderne din arta plastică și decorativă.

Liliana CONDRATICOVA

Rezumat. În articol este reflectată creația artistului plastic Natalia Procop. Absolventa instituției superioare din Chișinău utilizează în majoritatea lucrărilor sale elemente de artă textilă. Seriile de lucrări se disting prin abstracționism, stilizare și cromatică fină. În paralel, artista realizează cercetări științifice în studiul artelor, ceea ce îi adaugă la profilul profesional și artistic un argument al formării multilaterale.

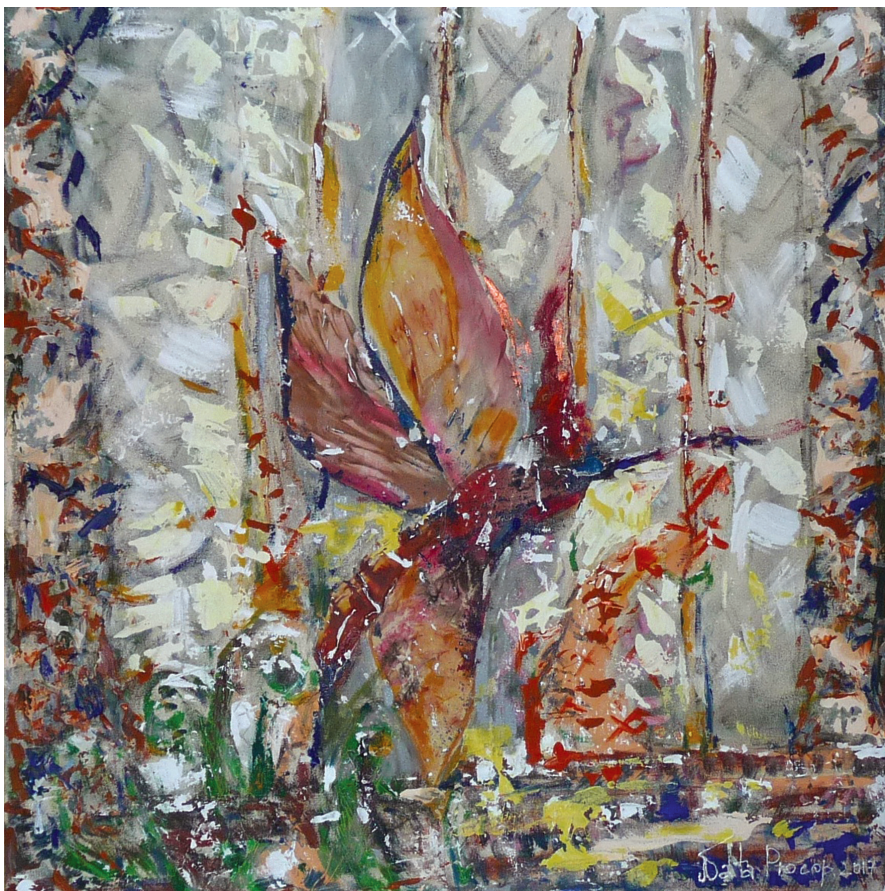
Cuvinte-cheie: pictură, artă textilă, gamă cromatică, tehnică mixtă.

Abstract. The article reflects the creation of the painter Natalia Procop. The graduate of the higher institution in Chisinau, she uses in his works elements of textile art. The series of works are distinguished by abstractionism, stylization and fine color. In parallel, the artist practices and scientific research in the study of the arts, which offers the formation of a multilateral vision.

Keywords: painting, textile art, chromatic range, mixed technique.

Adiere V, 2015
batik, bumbac, 850×850 mm

Streliție XV, 2017
tehnică mixtă, pânză, 850×850 mm

Streliție XVI, 2017
tehnică mixtă, pânză, 700×850 mm

Streliție I, 2010
tehnică mixtă, pânză, 800×800 mm

***Streliție XVIII**, 2017*
tehnică mixtă, pânză, 700×850 mm

***Roadă IX**, 2019*
tehnică mixtă, pânză, 850×850 mm

Streliție XI, 2017
tehnică mixtă, pânză, 850×850 mm

Streliție XVII, 2017
tehnică mixtă, pânză, 850×850 mm